

مقاله‌ی پژوهشی

بررسی رابطه‌ی عشق و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان متاهل شهرستان بیرجند

خلاصه

مقدمه: هرزه‌نگاری جنسی منجر به آسیب‌های جدی در افراد شده و موجب از دست رفتن نقش روابط طبیعی زناشویی در زندگی مشترک زوجین گردیده و ایجاد حالت دلزدگی در آنان می‌گردد در حالی که عشق و رضایت زناشویی از عوامل پیشرفت و دستیابی به اهداف زندگی می‌باشد. این مطالعه با هدف بررسی رابطه‌ی بین عشق و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان متاهل دانشگاه‌های شهر بیرجند انجام شد.

روش کار: این مطالعه‌ی توصیفی-همبستگی بر روی ۳۱۰ نفر از دانشجویان متاهل دانشگاه‌های شهر بیرجند (آزاد، دولتی) در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ با روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای تصادفی انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم مشخصات جمعیت‌شناختی و پرسش‌نامه‌های رضایت زناشویی انریچ، مثلث عشق استرنبرگ و هرزه‌نگاری جنسی محقق‌ساخته بود. داده‌ها با آزمون‌های آماری توصیفی، تی مستقل، همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره و نرم افزار آماری SPSS نسخه‌ی ۱۵ تحلیل شدند.

یافته‌ها: بین مولفه‌های عشق (صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی در کل، با هرزه‌نگاری در دانشجویان، رابطه‌ی منفی و معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/001$) و مولفه‌های جهت‌گیری مذهبی و تعهد با هم می‌توانند حدود ۲۳ درصد از تغییرات هرزه‌نگاری را تبیین نمایند و سایر مولفه‌ها از معادله خارج شدند. هم‌چنین میانگین نمره‌ی صمیمیت، تعهد، مدیریت مالی و روابط جنسی در دانشجویان زن نسبت به مرد و میانگین نمره‌ی موضوعات شخصیتی، ارتباطات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی در دانشجویان مرد نسبت به زن به طور معنی‌داری بیشتر بود ($P < 0/05$) اما میانگین نمره‌ی رضایت زناشویی در دانشجویان مرد و زن، تفاوت معنی‌داری نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد هرزه‌نگاری جنسی بر عشق و رضایت زناشویی، تأثیری منفی دارد.

نگاری واژه‌های کلیدی: ازدواج، دانشجویان، رضایت زناشویی، عشق، هرزه‌نگاری جنسی

سیدمرتضی جعفرزاده فدکی

روان‌پزشک، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند،
بیرجند، ایران

*پریسا امانی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی، بیرجند، ایران

*مؤلف مسئول:

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، بیرجند،
ایران

parisa_amani@yahoo.com

تاریخ وصول: ۹۳/۰۶/۱۲

تاریخ تایید: ۹۳/۱۲/۰۵

پی‌نوشت:

این مطالعه با تایید کمیته‌ی پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند و بدون حمایت مالی نهاد خاصی انجام شده و نتایج آن با منافع نویسندگان رابطه‌ای نداشته است. از همکاری دانشجویان شرکت‌کننده قدردانی می‌گردد.

مقدمه

و حتی طلاق در پی دارد (۹) و منجر به افول ارزش‌های فرهنگی بین زوجین و گرایش به انحرافات از جمله هرزه‌نگاری می‌گردد (۱۰).

هرزه‌نگاری معادل واژه‌ی پورنوگرافی است، پورنوگرافی از دو واژه‌ی یونانی *porne* به معنای فاحشه و *graphein* به معنای نوشتن و تحریر کردن است (۱۱). گاهی فرد به دلیل این که در زندگی واقعی خود به رویاهایش دست نمی‌یابد، به استفاده از نوشته، فیلم و تصاویر مستهجن روی می‌آورد و سعی می‌کند با آن‌ها کمبودهایش را جبران کند. عکس و فیلم‌های پورنوگرافی به دلیل ماهیت آن معمولاً رفتارهایی غیر معمول و در بیشتر موارد نیز رفتارهای بیمارگونه را به نمایش می‌آورند (۱۲). تماشای این‌گونه فیلم‌ها آسیب‌های جدی متوجه افراد می‌نماید تا جایی که روابط طبیعی زناشویی، نقش خود را در زندگی مشترک زوجین از دست می‌دهد و زوجین نسبت به یکدیگر نوعی حالت دلزدگی پیدا می‌کنند. به عبارتی افراد با دیدن این‌گونه فیلم‌ها از روابط زناشویی پیشین خود فاصله می‌گیرند و هیجان‌ناپذیری در آنان ایجاد می‌شود که می‌تواند در درازمدت آنان را دچار بی‌انگیزگی و سردمزاجی نسبت به یکدیگر نماید. علاوه بر این، تماشای این آثار باعث می‌شود زوجین در مورد شریک جنسی خود مشابه‌سازی کنند که این مسئله به رابطه‌ی آن‌ها صدمه می‌زند و زوجین، اعتماد به نفس و خودباوری خود را از دست می‌دهند و دچار افسردگی می‌گردند. افراد مبتلا به افسردگی، ارتباطات خود را نیز با خانواده و اجتماع کمتر می‌کنند و در نتیجه، ابراز فعالانه‌ی محبت و سایر عواطف مثبت نسبت به همسر نیز کاهش می‌یابد. این کناره‌گیری و عدم ابراز محبت منجر به فروپاشی روابط زناشویی گردیده و در حقیقت گام‌هایی در جهت جدایی است (۱۳).

عشق و رضایت زناشویی و ابعاد مختلف آن (از جمله روابط جنسی) به جهت تأثیری که بر بهداشت روانی افراد دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است و از طرفی با جستجوی در پایگاه‌های اطلاعاتی، مطالعه ای در ایران که به بررسی رابطه‌ی بین عشق و رضایت زناشویی با هرزه نگاری جنسی پرداخته باشد، یافت نشد. لذا این مطالعه با هدف بررسی رابطه‌ی بین عشق و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری جنسی در دانشجویان متاهل شهر بیرجند انجام شد.

روش کار

در این مطالعه‌ی همبستگی از بین ۳۸۷۰ دانشجوی متاهل دانشگاه‌های شهر بیرجند (آزاد، دولتی) که در سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ مشغول به تحصیل بودند، بر اساس جدول مورگان ۳۵۰ دانشجو به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای تصادفی انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. به این صورت که پس از کسب مجوز از دفتر نهاد مقام معظم رهبری و مسئولین فرهنگی دانشگاه، لیست دانشجویان متاهل هر دانشگاه به تفکیک مقطع تحصیلی

ازدواج، نوعی پیوند اجتماعی صمیمانه و عمیق میان زن و شوهر است که با انگیزه‌های متفاوتی مانند تامین آرامش و آسایش، تامین نیازهای جنسی، بقای نسل، تکمیل و تکامل فردی و اجتماعی، سلامت و امنیت فردی و اجتماعی و تامین نیازهای روانی-اجتماعی صورت می‌گیرد (۱). و می‌تواند سلامت جسمانی، روانی و شادمانی را برای زوجین به ارمغان آورد که در این صورت زوجین احساسی مطلوبی از ازدواج خود خواهند داشت که این احساس مطلوب، رضایت زناشویی^۱ نامیده می‌شود (۲).

رضایت زناشویی، ارزیابی کلی از وضعیت رابطه‌ی زناشویی فرد است و انعکاسی از میزان شادی افراد از روابط زناشویی و یا ترکیبی از خشنود بودن به واسطه‌ی بسیاری از عوامل مختص رابطه‌ی زناشویی می‌باشد (۳). برقراری ارتباط موثر با طرف مقابل، عدم عصبانیت، حفظ استقلال زوجین ضمن مشارکت با هم، ارزش قایل شدن به خواسته‌ها و علائق همسر، همراهی و همدلی، داشتن اهداف و آرمان مشترک، قبول سختی‌ها و تاکید و توجه بر نکات مثبت شخصیت همسر، ابراز دوستی و اهمیت دادن به یکدیگر از عوامل مهم در رضایت‌مندی زناشویی و استمرار زندگی مشترک می‌باشد (۴).

بالا بودن سطح رضایت‌مندی زناشویی زوجین باعث می‌شود که افراد عواطف و احساسات مثبت و عمیق‌تری را تجربه کنند و از سلامت عمومی بالاتری برخوردار گردند (۵). اسپریچر^۲ در مطالعه‌ی خود نشان داد که بالا بودن سطح رضایت‌مندی در زوجین منجر به افزایش عشق و علاقه نسبت به همسر می‌گردد (۶).

عشق، یک احساس شدید عاطفی است که معمولاً نسبت به جنس مخالف صورت می‌گیرد و منجر به رضایت میان زوجین می‌گردد و به پابرجایی و استحکام بیشتر بنیاد خانواده کمک می‌کند (۷). بین عشق و تداوم رابطه‌ی عاشقانه، رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری وجود دارد و هر چه قدر عشق و علاقه بین زوجین بیشتر باشد، آنان از تعهد و رضایت‌مندی زناشویی بیشتری برخوردار خواهند بود (۸).

عدم ارضای نیازهای زوجین به بدنه‌ی خانواده لطمه وارد نموده (۴)، کمبود رضایت‌مندی زناشویی با وضعیت سلامتی ضعیف‌تر، علائم افسردگی، مشکلات شخصیتی، رفتارهای نامناسب و وضعیت ضعیف اجتماعی همبسته است (۵) و نارضایتی زناشویی پیامدهای جسمی و روانی متعددی مانند افسردگی، سوء‌مصرف مواد، ناکارآمدی جنسی و مشکلات رفتاری، کاهش ایمنی بدن، افزایش فشار خون، خشونت، تنش

^۱Marital Satisfaction^۲Sprecher

ج- پرسش‌نامه‌ی هرزه‌نگاری جنسی: این پرسش‌نامه پس از مطالعه‌ی منابع معتبر در زمینه‌ی مورد مطالعه، توسط محقق ساخته شد و شامل ۱۷ سؤال می‌باشد که سئوال‌ات بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از هیچ=۱ تا بیشتر اوقات=۵ نمره‌گذاری می‌شود. جهت بررسی اعتبار محتوایی پرسش‌نامه‌ی مذکور، سه نفر از اساتید و کارشناسان علمی مسلط به موضوع تحقیق در پرسش‌نامه اعمال نظر کرده و اصلاحات مورد نظر را از بابت تطابق موضوع با سئوال‌ات، قابلیت استفاده و به‌جا بودن سئوال‌ات و قدرت ارزیابی موضوع توسط سئوال‌ات، انجام دادند و سئوال‌ات نامناسب حذف شدند. جهت محاسبه‌ی پایایی، پرسش‌نامه در یک نمونه‌ی ۳۰ نفری از جامعه‌ی مورد نظر اجرا شد و سئوال‌اتی که ضریب همبستگی پایینی داشتند حذف و در نهایت ضریب آلفای کرونباخ برای پرسش‌نامه‌ی ۱۷ سئوالی ۰/۷۵ به دست آمد که حاکی از قابلیت اعتماد بالای این ابزار است. برای تعیین همبستگی درونی پرسش‌نامه از روش تحلیل عاملی استفاده شد. از آن جا که شاخص کفایت نمونه‌برداری ۰/۹۵ است و آزمون بارتلت نیز معنی‌دار به دست آمد، می‌توان به نتایج تحلیل عاملی اطمینان کرد. برای تحلیل عاملی از روش تحلیل مولفه‌های اصلی با چرخش ابلیمن استفاده شد و یک ساختار ساده‌ی یک عاملی به دست آمد. بیشترین بار عاملی روی سئوال‌ات ۷، ۵ و ۲ می‌باشد. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد. هم‌چنین در آزمون دونیمه‌سازی، آلفای کرونباخ نیمه‌ی اول ۰/۷۹ و نیمه‌ی دوم ۰/۷۸ محاسبه شد و همبستگی بین این دو برابر با ۰/۶۸ به دست آمد.

از ۳۵۰ دانشجوی که پرسش‌نامه را تکمیل کردند، ۴۰ پرسش‌نامه به دلیل ناقص بودن از مطالعه خارج شدند و تجزیه و تحلیل نهایی بر روی ۳۱۰ دانشجو انجام شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه‌ی ۱۵ تجزیه و تحلیل شدند. ابتدا داده‌ها با استفاده از آزمون اسمیرنوف-کولموگروف از نظر برخورداری از توزیع نرمال بررسی شدند و با توجه به برخورداری از توزیع نرمال از آزمون‌های آماری تی مستقل، همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ استفاده شد.

نتایج

از ۳۱۰ دانشجوی مورد مطالعه ۱۵۴ نفر (۴۹/۷٪) مرد و ۱۵۶ نفر (۵۰/۳٪) زن بودند. بیشترین فراوانی مربوط به افراد دارای سن ۱۸-۲۴ سال (۵۴/۲٪) و مقطع کارشناسی (۶۶/۱٪) بود (جدول ۱). میانگین سن در دانشجویان مرد 28.99 ± 5.58 سال و در دانشجویان زن 22.21 ± 3.63 سال بود ($P < 0.001$).

تهیه شد. سپس با توجه به تعداد دانشجویان متاهل هر مقطع و بر اساس حجم نمونه، سهمیه‌ی آن مقطع تحصیلی تعیین شد و در نهایت با توجه به سهمیه، دانشجویان به طور تصادفی منظم انتخاب شدند. پس از توضیح اهداف مطالعه و ضمن اطمینان خاطر در مورد محرمانه بودن اطلاعات و هم‌چنین آزاد بودن افراد مورد بررسی به انصراف از تکمیل پرسش‌نامه، در صورت تمایل به همکاری در مطالعه، پرسش‌نامه‌ها در اختیار افراد قرار گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم مشخصات جمعیت‌شناختی (جنس، سن، مقطع تحصیلی، تعداد فرزندان، سن ازدواج)، پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی انریچ، مثلث عشق استرنبرگ و هرزه‌نگاری جنسی محقق ساخته بود.

ابزار پژوهش

الف- پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی: پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ توسط اولسون^۱ (۱۹۸۹) تدوین شده است و دارای ۴۷ سؤال و ۹ زیرمقیاس شامل موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، اقوام و دوستان و جهت‌گیری مذهبی می‌باشد. سئوال‌ات بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ و تعدادی از سئوال‌ات به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. اولسون و همکاران پایایی این پرسش‌نامه را با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۹۲ گزارش کرده‌اند (۱۴). پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه‌ی نوربالا و همکاران با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد (۱۵). در مطالعه‌ی حاضر پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب ۰/۸۸ و ۰/۸۱ محاسبه شد.

ب- پرسش‌نامه‌ی مثلث عشق استرنبرگ^۲: این پرسش‌نامه با هدف بررسی و ارزیابی ساختار عشق بر اساس مولفه‌های صمیمیت، هوس و تعهد ساخته شده است. این پرسش‌نامه دارای ۴۵ سؤال و ۳ مولفه‌ی صمیمیت، هوس و تعهد می‌باشد که هر مولفه شامل ۱۵ سؤال است. نمره‌گذاری سئوال‌ات بر اساس مقیاس ۹ درجه‌ای لیکرت از اصلاً=۱ تا به طور کلی=۹ صورت می‌گیرد. کمترین و بیشترین نمره‌ی آزمودنی در هر یک از خرده مقیاس‌ها بین ۱۵ تا ۱۴۵ خواهد بود. نمرات بالاتر به معنای صمیمیت، شور و اشتیاق و یا تعهد بیشتر می‌باشد. نتایج مطالعاتی که از این پرسش‌نامه استفاده کرده‌اند نشان می‌دهد این مقیاس به عنوان ابزاری روا و پایا در فرهنگ‌های مختلف کاربرد دارد (۱۶، ۱۷). پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه‌ی مشاک با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مولفه‌های صمیمیت، لذت و تعهد به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۸۸ و ۰/۹۲ گزارش شد (۱۸).

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین مولفه‌های عشق (صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری در دانشجویان مورد بررسی، رابطه‌ی منفی و معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/01$). هم‌چنین رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری بین مولفه‌های عشق با رضایت زناشویی به دست آمد ($P < 0/01$) (جدول ۳).

جدول ۳- رابطه‌ی بین عشق، رضایت زناشویی و هرزه‌نگاری در

دانشجویان دانشگاه‌های بیرجند

	۱	۲	۳	۴	۵
۱- صمیمیت					
۲- هوس	۰/۷۶**				
۳- تعهد	۰/۷۹**	۰/۷۶**			
۴- هرزه‌نگاری	-۰/۳۱**	-۰/۲۵**	-۰/۳۶**		
۵- رضایت زناشویی	۰/۱۸**	۰/۱۴**	۰/۱۵**	-۰/۱۳**	

* $P < 0/05$ ** $P < 0/01$

به منظور تعیین این که مولفه‌های عشق و رضایت زناشویی به چه میزان می‌توانند هرزه‌نگاری را تبیین کنند از آزمون رگرسیون چندمتغیره‌ی گام به گام استفاده شد که متغیر هرزه‌نگاری به عنوان متغیر ملاک و مولفه‌های عشق و رضایت زناشویی به عنوان متغیرهای پیش‌بین وارد معادله شدند. نتیجه‌ی آزمون مذکور نشان داد که در قدم اول، مولفه‌ی جهت‌گیری مذهبی وارد معادله گردید که این متغیر می‌تواند به تنهایی حدود ۱۵ درصد متغیر هرزه‌نگاری را تبیین کند و در قدم دوم، مولفه‌ی تعهد وارد معادله شد که این متغیر می‌تواند ضریب تبیین را از ۱۵ درصد به ۲۳ درصد افزایش دهد. به عبارتی مولفه‌های جهت‌گیری مذهبی و تعهد با هم می‌توانند حدود ۲۳ درصد متغیر هرزه‌نگاری را تبیین کنند و سایر مولفه‌ها از معادله خارج شدند (جدول ۴).

جدول ۴- ضرایب رگرسیون مربوط به تعیین سهم مولفه‌های عشق و

رضایت زناشویی در تبیین هرزه‌نگاری دانشجویان

متغیر	ضریب غیر استاندارد		ضریب استاندارد		سطح معنی داری
	B مقدار	اشتباه استاندارد	ضریب	ضریب تعیین	
ثابت	۲۵/۷۵	۴/۴۹	۰/۷۴	۵/۷۴	<0/001
جهت‌گیری مذهبی	۱/۳۶	۰/۲۲	۰/۴۰	۰/۱۵	<0/001
تعهد	-۰/۱۷	۰/۰۳	-۰/۲۹	۰/۴۸	<0/001

بحث

بر اساس نتایج مطالعه‌ی حاضر ۹۵ درصد افراد مورد بررسی قبل از ازدواج دوست غیر همجنس داشتند که دوستی ۳۲/۲ درصد افراد در حد

متغیر	فراوانی	درصد
جنس	مرد	۱۵۴
	زن	۱۵۶
	۱۸-۲۴ سال	۱۶۸
سن	۲۵-۳۰ سال	۸۶
	بیشتر از ۳۰ سال	۵۶
	کاردانی	۳۲
	کارشناسی	۲۰۵
مقطع تحصیلی	کارشناسی ارشد	۵۷
	دکتری	۱۶

نتایج نشان داد که ۹۵ درصد افراد مورد بررسی قبل از ازدواج دوست غیر همجنس داشتند که دوستی ۳۲/۲ درصد افراد در حد صحبت کردن، ۲۴/۱ درصد در حد ارتباط فیزیکی و لمس کردن و ۳/۹ درصد در حد ارتباط جنسی بود. ۳۲/۲ درصد افراد که با جنس مخالف ارتباط داشتند، با آن‌ها ازدواج کرده‌اند.

بر اساس نتایج به دست آمده میانگین نمره‌ی صمیمیت، تعهد، مدیریت مالی و روابط جنسی در دانشجویان زن نسبت به مرد و میانگین نمره‌ی موضوعات شخصیتی، ارتباطات زناشویی، جهت‌گیری مذهبی و هرزه‌نگاری در دانشجویان مرد نسبت به زن به طور معنی‌داری بیشتر بود ($P < 0/05$) ولی میانگین نمره‌ی هوس و رضایت زناشویی در کل و سایر مولفه‌های آن در دانشجویان مرد و زن تفاوت معنی‌داری نداشت ($P > 0/05$) (جدول ۲).

جدول ۲- مقایسه‌ی میانگین نمره‌ی عشق، رضایت زناشویی و هرزه-

نگاری در دانشجویان دانشگاه‌های بیرجند

متغیر	مرد		زن		P
	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار	میانگین ± انحراف معیار	
عشق	۱۱۲/۹۸ ± ۱۹/۷۰	۱۱۷/۷۹ ± ۲۱/۶۱	۰/۰۴		
هوس	۱۰۹/۴۹ ± ۲۳/۸۴	۱۱۴/۰۶ ± ۲۴/۲۰	۰/۱۰		
تعهد	۱۱۲/۸۳ ± ۲۰/۲۴	۱۲۰/۹۶ ± ۲۳/۰۳	۰/۰۰۱		
رضایت زناشویی	۹/۳۱ ± ۳/۳۵	۸/۴۰ ± ۳/۴۲	۰/۰۲		
ارتباطات زناشویی	۹/۸۸ ± ۲/۸۷	۸/۹۹ ± ۲/۴۴	۰/۰۰۴		
حل تعارض	۱۰/۱۰ ± ۵/۰۷	۱۰/۸۹ ± ۳/۴۰	۰/۱۱		
مدیریت مالی	۱۰/۷۳ ± ۳/۶۹	۱۲/۵۵ ± ۲/۷۸	<0/001		
اوقات فراغت	۱۰/۰۷ ± ۲/۵۸	۱۰/۲۹ ± ۵/۲۸	۰/۶۴		
روابط جنسی	۱۱/۳۹ ± ۴/۷۰	۱۴/۷۷ ± ۳/۴۸	<0/001		
ازدواج فرزندان	۱۰/۷۷ ± ۴/۱۰	۱۰/۹۰ ± ۱/۷۹	۰/۷۱		
اقوام دوستان	۱۰/۶۶ ± ۳/۹۷	۱۰/۸۶ ± ۴/۱۹	۰/۶۶		
جهت‌گیری مذهبی	۹/۹۳ ± ۳/۵۲	۷/۸۴ ± ۲/۴۱	<0/001		
رضایت زناشویی	۹۷/۷۲ ± ۱۱/۲۰	۹۸/۱۳ ± ۱۲/۸۷	۰/۷۶		
هرزه‌نگاری جنسی	۲۳/۹۸ ± ۱۳/۱۱	۱۳/۳۶ ± ۱۰/۹۱	<0/001		

صحبت کردن، ۲۴/۱ درصد در حد ارتباط فیزیکی و لمس کردن و ۳/۹ درصد در حد ارتباط جنسی بود و ۳۲/۲ درصد افراد که با جنس مخالف ارتباط داشتند، با آن‌ها ازدواج کرده‌اند.

در مطالعه‌ی زارع شاه‌آبادی و همکار ۳۵/۸ درصد دانشجویان هیچ دوستی از جنس مخالف نداشتند. ۳۶/۷ درصد با یک نفر و ۲۷/۵ درصد نیز با بیش از یک نفر، ارتباط دوستی برقرار کرده بودند. سطح ارتباط ۲۸/۸ درصد در حد صحبت کردن و تماس تلفنی، ۳۷/۹ درصد گردش و تفریح و ۱۰/۸ درصد تماس بدنی و جنسی بوده است. ۲۲/۵ درصد نیز هیچ تماسی با جنس مخالف نداشتند (۱۹). نتایج به دست آمده حاکی از آن است که روابط پیش از ازدواج در بین جوانان رو به افزایش است.

بلسک-ریچک و باس^۱ بر این باورند که انگیزه‌ی مردان برای آشنایی و شروع روابط پیش از ازدواج، تمایلات جنسی است اما زنان بیشتر با انگیزه‌ی به دست آوردن حمایت و مراقبت فیزیکی برای خودشان به دنبال چنین روابطی هستند (۲۰).

زارع شاه‌آبادی به نقل از غفاری بیان می‌دارد نیاز عاطفی، ضعف اعتقادات، سهل‌انگاری و بی‌مبالاتی خانواده‌ها، فشار دوستان و همسالان، نیاز جنسی، آشنایی به قصد ازدواج و مشکلات ازدواج از دلایل شکل گیری رابطه‌ی بین دختر و پسر پیش از ازدواج است (۱۹).

یافته‌های مطالعه‌ی حاضر نشان داد میانگین نمره‌ی صمیمیت، تعهد، مدیریت مالی و روابط جنسی در دانشجویان زن نسبت به مرد و میانگین نمره‌ی موضوعات شخصیتی، ارتباطات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی در دانشجویان مرد نسبت به زن به طور معنی‌داری بیشتر بود ولی میانگین نمره‌ی رضایت زناشویی در کل در دانشجویان مرد و زن، تفاوت معنی‌داری نداشت.

نتایج مطالعات مختلف نشان داده‌اند که صمیمیت در روابط برای زنان نسبت به مردان، نقش مهم‌تری ایفا می‌کند و نمرات زنان در صمیمیت نسبت به مردان بالاتر می‌باشد (۲۱، ۲۲) ولی نتایج مطالعه‌ی نشان داد که بین گروه مردان و زنان در نمرات سه جزء صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (۲۳).

حفاظتی طبقه و همکاران در مطالعه‌ی نشان دادند که میانگین نمره‌ی رضایت زناشویی در کل در گروه مردان و زنان تفاوت معنی‌داری ندارد (۲۳). نتایج مطالعات واقعی و همکاران (۲۴) و بخشایش و همکاران (۲۵) نشان داد میزان رضایت زناشویی در زنان و مردان، تفاوت معنی‌داری ندارد ولی در پژوهش برزنیاک و ویسمن^۲، مردان، رضایت زناشویی بیشتری نسبت به زنان گزارش کردند (۲۶).

در تبیین این یافته می‌توان گفت که نارضایتی به شدت از یک زوج به

زوج دیگر سرایت می‌کند و اگر یکی از زوجین از رضایت‌مندی زناشویی برخوردار باشد ولی همسرش از این رابطه راضی نباشد، در نهایت تأثیرات منفی از زوج ناراضی به وی سرایت می‌کند (۱۳). هم-چنین تفاوت رضایت زناشویی بین زنان و مردان می‌تواند بیانگر این مسئله باشد که رضایت زناشویی و زیرمقیاس‌های آن از جمله رضایت جنسی، وابسته به دو فردی است که با هم در روابط زناشویی قرار دارند و رضایت و نارضایتی زن یا مرد بیشتر از آن که متأثر از جنس وی باشد از بافت زناشویی آن‌ها تأثیر گرفته و به هم‌سویی و انطباق زن و شوهر، بستگی دارد.

بر اساس نتایج به دست آمده از مطالعه‌ی حاضر، میانگین نمره‌ی هزینه‌نگاری در دانشجویان مرد نسبت به زن، به طور معنی‌داری بیشتر بود.

نتایج برخی از مطالعات، نشان‌دهنده‌ی شیوع بیشتر هزینه‌نگاری در مردان جوان است به طوری که نتایج پژوهشی با عنوان مواجهه با تصاویر هزینه‌نگارانه در اینترنت میان کودکان و بزرگسالان نشان داد که ۸۲ درصد از کاربران سایت‌های هزینه‌نگارانه را مردان جوان و تنها ۵ درصد از آن‌ها را زنان تشکیل می‌دهند (۲۷) ولی بر اساس نتایج برخی از مطالعات هزینه‌نگاری در زنان نسبت به مردان، شیوع بیشتری دارد (۲۸، ۲۹).

تحقیقات نشان می‌دهند که تجارب هزینه‌نگاری در میان افراد جوان در شمال اروپا گسترش داشته است. در یک مطالعه که در سال ۲۰۰۵ بر روی جوانان دانمارکی، نروژی و سوئدی انجام شد، نتایج نشان داد که ۹۲ درصد پاسخگویان حداقل یک بار هزینه‌نگاری داشته‌اند (۳۰). نتایج فوق با یافته‌های سایر مطالعات اخیر در کشورهای شمال اروپا هم‌خوانی دارد (۲۹، ۳۱، ۳۲).

نتایج مطالعه‌ی حاضر نشان داد بین مولفه‌های عشق (صمیمیت، هوس، تعهد) و رضایت زناشویی در کل با هزینه‌نگاری در دانشجویان، رابطه‌ی منفی و معنی‌داری وجود دارد یعنی با افزایش عشق و رضایت زناشویی، هزینه‌نگاری زوجین کاهش می‌یابد. مولفه‌های جهت‌گیری مذهبی و تعهد با هم می‌توانند حدود ۲۳ درصد از تغییرات هزینه‌نگاری را تبیین نمایند و سایر مولفه‌ها از معادله خارج شدند.

نتایج مطالعه‌ی لوفگرن-مارتسون^۳ و همکار با عنوان شهوت، عشق و زندگی: درک و تجربه نوجوانان سوئدی از هزینه‌نگاری نشان داد که رابطه‌ی منفی بین هزینه‌نگاری و تعهد نسبت به همسر وجود دارد (۳۳).

مالتبای^۴ و همکاران در مطالعه‌ی به این نتیجه دست یافتند افرادی که رضایت از زندگی بالاتری دارند، از سبک‌های مقابله‌ای موثر و مناسب تر استفاده می‌کنند، عواطف و احساسات مثبت عمیق‌تری را تجربه می‌

³Löfgrén-Mårtensson

⁴Maltby

¹Blesk-Rechek and Buss

²Breznsnyak and Whisman

همکاران از آن نقل شده است) را آشکار می‌سازد. هم‌چنین انجام مطالعاتی مانند مطالعه‌ی حاضر توسط محققین مشابه و یا انجام مطالعاتی با همین ابزار پژوهش توسط محققین دیگر و انجام آن با نمونه‌های دیگر در جوامع گوناگون امکان تعمیم‌پذیری نتایج را افزایش می‌دهد. برخی پیشنهادات برای انجام مطالعات دیگر به صورت زیر است: توجه به متغیرهای غیر قابل کنترل، نمونه‌ی بیشتر برای تعمیم‌پذیری بیشتر نتایج، راهنمایی شرکت‌کنندگان در تکمیل پرسش‌نامه‌ها، انجام مطالعات مشابه بر روی نمونه‌هایی از استان‌ها و دانشگاه‌های دیگر، گسترش فرهنگ پژوهش در میان بخش‌های مختلف جامعه برای تسهیل روند پژوهش و پیشگیری از مشکلات محققین به دلیل ضعف همکاری، حمایت مراکز بهداشتی و درمانی از دستاوردهای پژوهش‌ها و سیاست‌های بهره‌مندی از این یافته‌ها به منظور گسترش طرح‌های جامع بهداشت روان، گسترش و به‌کارگیری برنامه‌های ویژه جهت تقویت باورهای مذهبی با توجه به اهمیت بهداشت روان در جامعه، بی‌توجهی رسانه‌ها به موضوعات جنسی سبب روی آوردن به هرزه‌نگاری شده و آموزش مناسب در این زمینه در رسانه‌ها ضروری است، پایش و فیلتر مناسب وب‌سایت‌ها و چت‌روم‌ها با توجه به افزایش ارتباطات مجازی از طریق وسایل ارتباطی، تاکید بر سایر اجزای رابطه‌ی عاشقانه نظیر صمیمیت و تعهد در آموزش‌های پیش از ازدواج و آموزش زوج‌های جوان برای داشتن رابطه‌ی جنسی مناسب و کسب لذت و رضایت جنسی و توجه دادن افراد به عواقب و مشکلات هرزه‌نگاری.

نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه نشان داد بین عشق و رضایت زناشویی با هرزه‌نگاری، رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد. لازمه‌ی داشتن روابط زناشویی خوب، داشتن مهارت‌هایی است که قابل یادگیری می‌باشد لذا از طریق آموزش می‌توان مهارت‌های زوجین را افزایش داد و گامی موثر در جهت افزایش میزان رضایت زناشویی و عشق زوجین برداشت و میزان هرزه‌نگاری در زوجین را کاهش داد.

کنند و از سلامت عمومی بالاتری برخوردارند و عدم رضایت از زندگی زناشویی با وضعیت سلامتی ضعیف‌تر، علایم افسردگی، مشکلات شخصیتی، رفتارهای نامناسب و ناکارآمدی جنسی همبسته بوده و گرایش به انحرافات جنسی و هرزه‌نگاری را در پی دارد (۵).

نتایج مطالعه‌ی صفوی و همکاران نشان داد که عدم رضایت زناشویی با مشکلات روانی و رفتاری زوجین و فرزندان‌شان و انواع انحرافات نابهنجاری‌های اجتماعی در ارتباط می‌باشد (۳۴).

کاهش در رضایت جنسی باعث کاهش یا عدم تعهد در زوجین شده و کاهش در تعهد زناشویی باعث اختلالات جنسی در زوجین و در نتیجه کاهش رضایت جنسی زوج می‌گردد. در این باره استر و هامونز^۱ یکی از علل خیانت در زوجین را کمبودهای جنسی عاطفی یا عدم جذابیت جنسی در هر یک از زوجین می‌داند (۳۵).

نتایج مطالعات مختلف نشان داده‌اند که بین میزان دینداری افراد (به عنوان یکی از ابعاد رضایت زناشویی) با هرزه‌نگاری، رابطه‌ی منفی و معنی‌داری وجود دارد و کاربرانی که از سطح دینداری بالاتری برخوردار بودند، فعالیت کمتری در هرزه‌نگاری داشته‌اند (۳۶، ۳۷). از طرفی نگرش مذهبی می‌تواند در ارتباط زناشویی موثر باشد زیرا مذهب، شامل رهنمودهای برای زندگی و آرایه‌دهنده‌ی سامانه باورها و ارزش‌ها است که این ویژگی‌ها می‌توانند زندگی زناشویی را متاثر سازند (۳۸).

در صورت توجه به عوامل موثر بر رضایت‌مندی زناشویی، می‌توان انتظار داشت با افزایش سطح رضایت‌مندی زناشویی بسیاری از مشکلات روانی، عاطفی و اجتماعی خانواده‌ها و در کل جامعه کاهش یابد و با ارتقای سطح رضایت‌مندی زناشویی، زوجین با آرامش خاطر بیشتر به رشد و تعالی و خدمات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی خواهند پرداخت و خانواده و جامعه از این پیشرفت سود خواهند برد (۳۹).

مطالعات اندکی در زمینه‌ی پورنوگرافی انجام شده است و این امر امکان تعمیم نتایج را با محدودیت مواجه ساخته و نیاز به انجام مجدد مطالعاتی (نظیر مطالعه‌ی سیدمن در سال ۱۹۶۰ که در مطالعه‌ی بارکر و

¹Stets and Hammons

References

1. Zaidi AU, Shuraydi MS. Perceptions of arranged marriages b young Pakistani Muslim women living in a western society. J Compar Fam Stud 2002; 33(4): 495-514.
2. Williams K, Sassler S, Nicholson L. For better or for worse? The consequences of marriage and cohabitation for single mothers. Soc Forc 2008; 86: 1481-511.
3. Ahmadi K, Nabipoor SM, Kimiaee SA, Afzali MH. [Effect of family problem solving on marital satisfaction]. Journal of applied sciences 2010; 10(8): 682-7. (Persian)
4. Meikaeilei N, Ganji M, Talebi Joybari M. [A comparison of resiliency, marital satisfaction and mental health in parents of children with learning disabilities and normal children]. Journal of learning disabilities 2012; 2(1): 12-37. (Persian)
5. Maltby J, Day L, McCutcheon LE, Gillett R, Houran J, Ashe DD. Personality and coping: A context for examining celebrity worship and mental health. Br J Psychol 2004; 95(Pt 4): 411-28.

6. Sprecher S. Sexual satisfaction in premarital relationships: Associations with satisfaction, love, commitment and stability. *J Sex Res* 2002; 39(3): 190-6.
7. Asodo K, Aron FE. Marital satisfaction. *J Psychol Soc* 2009; 67: 15-28.
8. Overbeak B, Kemp B, Engels G. Two personalities, one relationship: Both partners, personality traits. *J Pers Soc Psychol* 2007; 79: 251-9.
9. Ghalili Z. [Effectiveness of training interview with couples in Isfahan]. *Knowledge and research in psychology* 2004; 27: 21-34. (Persian)
10. Zandipour T, Momeni Javid M. A study on the relationship between marital satisfaction and job satisfaction among employees of Sewage Water Company in Tehran. *Quarterly journal of career and organizational counseling* 2011; 3(7): 113-29. (Persian)
11. Greenspan R. Porn pages reach 260 million. *Cyber Atlas*. [cited 2003]. Available from: URL; http://cyberatlas.internet.com/Big_picture/traffic_patterns/print/0,,5931_3083001,00.html
12. Scherf C, Morison L, Fiander A, Ekpo G, Walraven G. Epidemiology of pelvic organ prolapses in rural Gambia, West Africa. *Br J Obstet Gynecol* 2002; 109(4): 431-6.
13. Whisman MA. The association between marital dissatisfaction and depression. In: Beach SRH. (editor). *Marital and family processes in depression: A scientific foundation for clinical practice*. Washington. DC: American Psychological Association; 2001: 3-24.
14. Olson DH, Larenson AA. Predicting marital satisfaction using prepares a replication study. *J Marit Fam* 1989; 15(3): 49-61.
15. Noorbala AA, Ramezanzade F, Malekafzali Ardakani H, Abedinia N, Rahimi Foroshani A, Shariat M. [The effect of psychiatry interventions on marital satisfaction in infertile couples in a center of investigation healthy fertility]. *Iranian journal of psychiatry and clinical psychology* 2008; 2: 104-11. (Persian)
16. Lemie R, Hale JL. Cross-sectional analysis of intimacy, passion and commitment, the assumption of the triangular theory of love. *Psychol Rep* 2002; 90: 109-14.
17. Engle G, Kenneth Ro. The personality of love: Fundamental motives and traits related to component of love. *Pers Individ Dif* 2002; 32: 839-53.
18. Mashak R. Relationship of love components with marital satisfaction in Ahwaz Islamic Azad University married students. *Woman and culture* 2010; 2(2): 83-97.
19. Zarehabadi A, Solimani Z. [Factors related to student's tendency towards premarital relations in Yazd University]. *Social welfare quarterly* 2012; 12(45): 391-421. (Persian)
20. Blesk-Rechek AL, Buss DM. Opposite-sex friendship: Sex differences and similarities in initiation, selection and dissolution. *Pers Soc Psychol Bull* 2001; 27(10): 1310-23.
21. Salas D, Ketzenbeger KE. Association of sex and type of relationship on intimacy. *Psychol Rep* 2004; 94: 1322-4.
22. Eshel Y, Sharabany R. Friends, lovers and spouses: intimacy in young adult. *Psychol Rep* 2002; 87: 94-8.
23. Hefazi Torqabeh M, Firouz Abadi A, Haqshenas H. Relations between love styles and marital satisfaction. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2006; 16(54): 99-109.
24. Wagheiy Y, Miri MR, Ghasemipou M. [A survey about effective factors on the marital satisfaction in employees of two Birjand universities]. *Journal of Birjand University of Medical Sciences* 2010; 16(4): 43-50. (Persian)
25. Bakhshayesh AR, Mortazavi M. [The relationship between sexual satisfaction, general health and marital satisfaction in couples]. *Journal of applied psychology* 2010; 3(4): 73-85. (Persian)
26. Breznsnyak M, Whisman M. Sexual desire and relationship functioning; its effect of marital satisfaction and power. *J Sex Marit Ther* 2004; 30(3): 199-217.
27. Ybarra ML, Mitchell KJ. Exposure to internet pornography among children and adolescents: A national survey. *Cyberpsychol Behav* 2005; 8(5): 473-86.
28. Hald GM. Gender differences-Behavioral, situational and interpersonal patterns in pornography consumption. In: Knudsen SV, Lofgren-Martenson L, Mansson SA. (editors). *Generation P? Youth, gender and pornography*. Copenhagen: Danish School of Education; 2007: 118-32.
29. Svedin CG, Priebe G. [Ungdomars sexualitet-Attityderoch erfarenheter. Avsnitt: Sexuell exploatering. Att salja sex mot ersatning=pengar]. Lund, Sweden: Avdelningen for Barn- Och Ungdomspsykiatri, OPUS-Institutionen; 2004. (Swedish)
30. Sørensen AD, Kjørholt VS. How do Nordic adolescents relate to pornography? A quantitative study. In: Knudsen SV, Lofgren-Martenson L, Mansson SA. (editors). *Generation P? Youth, gender and pornography*. Copenhagen: Danish School of Education; 2007: 87-102.
31. Ha'ggstro'm-Nordin E, Hansson U, Tyde'n T. Association between pornography consumption and sexual practices among adolescents in Sweden. *Int J STD AIDS* 2005; 16: 102-7.
32. Hammare'n N, Johansson T. [Ko'nsoordning eller ko'nsoordning. Ungdomens sexuella landskap] (Report No. 2). Kungälv, Sweden: Centrum for Kulturstudier=Forum for Studier av Framtidsstudier. 2002. (Swedish)
33. Löfgren-Mårtenson L, Månsson SA. Lust, Love, and life: A qualitative study of Swedish adolescents' perceptions and experiences with pornography. *J Sex Res* 2010; 47(6): 568-79.
34. Safavi M, Mahmudh M, Ghasab Mozafar N. [Causes of divorce among couples who refer to family court of Tabriz 2004]. *Nursing and midwifery journal of Tabriz University of Medical Sciences* 2006; 1(1): 8-14. (Persian)
35. Stets JE, Hammons SA. Gender, control, and marital commitment. *J Fam Issue* 2002; 23: 3-25.
36. Baltazar A, Helm W, McBride D, Hopkins G, Stevens JV. Internet pornography use in the context of external and internal religiosity. *J Psychol Theol* 2010; 38: 32-40.
37. Patterson R, Price J. Pornography, religion, and the happiness gap: Does pornography impact the actively religious differently? *J Sci Stud Relig* 2012; 51(1): 79-89.
38. Hunler OS, Genco'z TI. The effect of religiousness on marital satisfaction: Testing the mediator role of marital problem solving between religiousness and marital satisfaction. *Contemp Fam Ther* 2005; 27(1): 123-36.
39. Sanai B, Alaghebandan S. [Measures of family and marriage]. Tehran: Beast; 2000. (Persian)